

Konec civilizace - Aldous Huxley

1. Autor

- americký spisovatel
- pacifista

2. Autorský kontext

- společně s 1984 a 451 stupňů Fahrenheita klasická antiutopie
- **Zamjaltin** - *My*
- **George Orwell** - 1984, *Farma zvířat*
- **Ray Bradbury** - 451 stupňů Fahrenheita
- **Karel Čapek** - *R.U.R*
- fordismus, kapitalismus
- bolševická revoluce, komunismus

3. Dílo

- v originále *Brave new world* - *skvělý nový svět*
- antiutopie
- výsměch jakýchkoliv snah po ideální společnosti - jakékoliv idealistické vize uspořádání světa, na jedné straně komunismus na druhé kapitalismus (zákaz kupování Shakespeara, stará věc, a kupovali si pouze věci nové - podpora kapitálu)
- konzumní společnost - soma - snadná zábava, umělé emoce, jednoduché příběhy
- odehrává se ve vzdálené budoucnosti, rok 2500 n. l.
  - není tam ovšem po Kristu, ale po Fordovi 632 let po Fordovi, ve světě románu platí jako největší autorita, srovnáván ke Kristovi, spasiteli
- zajímavý kontrast, divoch mluví Shakespearovskou řečí - čerpá pouze z děl Shakespeara, civilizovaní mluví hovorovou mluvou
- oproti 1984 je není dílo tak dystopické, v 1984 se jedná o totální peklo, zde jsou všichni relativně šťastní, i když užívají drogy - soma, mnohem je blíže románu *Bradburyho*
- děti se rodí ze zkumavek
- zanikne koncept rodiny, neexistují trvalé vztahy, příklad nějaké dvě postavy, jedna říká, že je ve vztahu již čtyři měsíce, a druhá na to odpovídá, že to je nemorální
- industriálně vyráběné děti jsou dělené do kast, je jich celkově pět a jsou označené písmeny řecké abecedy, přičemž α jsou nejvíce postavení ve společnosti a ϵ dělají tu nejhorší práci
- *učení ve spánku*, nejnižším kastám je vštěpováno, že je daná kasta je nejlepší
- *metoda podmíněných reflexů* - do květin (příroda), knih, učebnic, ... je pouštěn elektrický proud a tak nižší kasty odstrašovány od daných předmětů, odváděly by je od práce a mohli by přijít na nebezpečné myšlenky, které by mohly narušit kastovní systém
  - od přírodních věcí proto, aby neutíkali do přírody, což se ve světě románu mohlo
- Ford je někdy zaměňován s Freudem, jsou substitucí pro Boha

- ve světě neexistuje náboženství, nic duchovního, pouze čistý rozum, racionálnost
- *soma* má za úkol rozveselit, potlačit špatné pocity či myšlenky, mohou si je brát osoby v jakém množství chtějí, navzájem si je doporučují
- v románu 1984 se historie maže, zde se nemaže, netají, dokonce se připomíná, jak se měli špatně, trpěli nemocemi a nudou, museli se číst knížky, takže se jí vysmívají - tím se režim snaží přesvědčit obyvatele, že je správný
- rezidua předěšlého světa se uchovávají v rezervacích, v nichž žijí barbaři, divoši, kulturou modeního světa nezasažení, mají kmenové rituály, koncepty rodiny
  - obyvatelé pokrokového světa se jezdí dívat na divochy
- **Henry Ford** - neúčastněná figura v díle, založil pásovou výrobu, urychlení výroby automobilů, obrovský pokrok
- postavy mají svá jména stejná či podobná skutečným postavám komunistického režimu, autor paroduje komunismus, stalinismus
- všechny postavy na něco parodicky odkazují, buď na autory, jimiž se Huxley inspiroval či se jim vysmívá - **doktor Walls** - odkazuje na H. G. Wellse (Válka světů) - inspirace, zároveň se vysmívá jejich vizím budoucnosti
- hlavními tématy jsou tedy *umělé oplodňování, uniformita, kostovní systém, drogy, civilizovanost, individualizace, promiskuita, kapitalismus, emoce*
- **Lenina Cromwneová** - beta plus, pracovnice v líhních, nedokáže řešit složité situace, takže po návštěvě rezervace si musí vzít somovou dovolenou, chce mít sexuální vztah s Johnem, ten když se snaží ji vyjádřit svoji lásku, nechápe ho, je velice promiskuitní, úplně podlehla režimu - typický člověk
- **Mustafa Mond** - alfa plus, vrchní inspektor pro Západní Evropu, dále ještě dvě dalších území, věří v sílu kapitálu
- **Bernard Marx** - alfa plus, psycholog, nemá rád systém, nedokáže se vyrovnat se svým vzrůstem, myslí si, že není dost respektovaný, potom, co přiveze divocha do společnosti, začne být oblíbený, ale na chvíli, nedokáže se integrovat do společnosti; po celou dobu si uvědomuje, že ten systém není v pořádku, predestinace je špatně
- **Watson** - alfa plus, spisovatel, pomocník Marxe, příliš inteligentní a uvědomuje si strašnost civilizace, chce utéct, rozumí Johnovi, takže je velice nadšen, když může být přesunut na jiný ostrov
- **John** - divoch z rezervace, porozen, nejdříve velice nadšený společností, ale postupně ztrácí iluze, nelíbí se mu automatizace, je frustrovaný nemorálností světa, nedokáže se s tím vyrovnat a spáchá sebevraždu
- **Linda** - beta minus, ztratila se při výletu do Mexika, už se nevrátila, má syna Johna, nedokáže se integrovat do divošské kultury, ale po návratu je nenáviděná i moderní společností, je stará a tlustá
- *velmi stručný děj*: Kristu se utla hlava, u krucifixu je to vrchní část kříže, neboli vznikne písmeno *T* (model Fordova auta), na začátku je vystihnuta společnost, potom se Bernard s Leninou rozhodnou navštívit rezervaci, na výlet, potkají tam Lindu a Johna, vezmou je zpět do civilizace, John se stane senzací, po smrti své matky Lindy propadá beznaději a utíká z civilizace do lesů, je ovšem pronásledován vtíravými reportéry, nakonec nevidí jiné východisko než sebevraždu